

Syndex Europe & International

5 bld. du Roi Albert II

B-1210 Bruxelles

Tél : + 32 4 77 77 23 59

f.warneck@syndex.eu

Editorial

Informaticizarea, dezvoltarea economiei digitale, „uberizarea” muncii etc. În momentul de față avem zilnic exemple de transformare a economiei și a muncii, sau chiar a salariatului. Dezbateră nu constă în a afla dacă acesta este sau nu un lucru bun, ci de a ști de ce adaptări au nevoie societățile noastre pentru a se alinia la această realitate.

În acest sens, este nevoie să analizăm critic și vigilent aceste evoluții. Dacă informatica oferă formidabile oportunități de dezvoltare pentru întreprinderi, creșterea productivității muncii lucrătorilor sau noi moduri de lucru, poate să fie, în paralel, o sursă de distrugere de posturi și de degradare a condițiilor de muncă, fie prin intensificarea sarcinilor de muncă, fie dispariția granițelor între viața profesională și cea personală sau dezumanizarea relațiilor sociale.

Acesta este, așadar, un subiect important de dialog social în anii următori, la toate nivelurile, în privința căruia trebuie să se auto-sesizeze reprezentanții personalului. Syndex investește activ în această tematică și are diverse lucrări în acest sens, printre care, îndeosebi, un studiu comandat de federația europeană IndustriALL.

Cuprins

Syndex, un partener voluntarist al unui proiect european de punere în aplicare a acordurilor COP 21	1
Întrebări către : Luc Triangle, îl reprezintă pe Secretarul General al IndustriALL Europe	2
Syndex în Bruxelles și în Europa	2
Actualități ...	4
Belgia - Sindicatele belgiene în instanță pentru pensii	4
Regatul Unit – Partidul conservator își continuă atacurile împotriva drepturilor lucrătorilor	4
Franța – Un proiect de reformare a Codului Muncii contestat	4
România – Proteste împotriva legii actuale a dialogului social	4
Spania – Achițați: Cei opt odioși n-au fost deloc odioși, până la urmă	4
Polonia – Reluarea dialogului social	4

Syndex, un partener voluntarist al unui proiect european de punere în aplicare a acordurilor COP 21

În urma semnării primului acord universal de combatere a încălzirii climei, UE se angajează să își reducă cu 87% până în 2050 emisiile de gaze cu efect de seră în sectoarele industriale. Syndex și CES s-au angajat în acest proiect.

Pentru organizațiile sindicale, un acord de aplicat

12 decembrie 2015 este data semnării primului acord universal de combatere a schimbărilor climatice. Dacă CSI (Confederația Sindicală Internațională) regretă că principalul subiect de pe agenda sa, „tranziția justă, în favoarea lucrătorilor”, nu apare în corpul operațional al textului acordului, CES se angajează să „acționeze, să transforme succesul politic al COP 21 în succes pe termen lung pentru planetă, lucrători și comunitățile din care aceștia fac parte”.

Proiectul de combatere a emisiilor de gaze cu efect de seră de la Bruxelles

În urma acordului și în cadrul foii de parcurs a UE în vederea reducerii emisiilor sale de gaze cu efect de seră, sectoarele industriale vor trebui să își reducă cu 87% emisiile până în 2050 (față de 1990). Această măsură se încadrează în proiectul IRCP (Industrial Regions and Climate Policies/Regiuni Industriale și Politici Climatice, o perspectivă

sindicală). Acest proiect are drept obiectiv bilanțul contribuțiilor sindicatelor la subiectul coroborării dezvoltării activităților industriale în regiunile din UE și tranziția spre o economie cu emisii de carbon reduse. Proiectul va prezenta o serie de recomandări care să stea la baza acțiunii politice a CES în domeniul politicilor industriale, energetice și climatice, în cadrul unui demers de „tranziție justă” dedicat lucrătorilor și reprezentanților acestora.

Syndex afișează o poziție voluntaristă față de noua provocare adresată UE, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Syndex este implicată încă de la primele dezbateri de la conferința de la Le Bourget. Cabinetul a prezentat, în primul rând, instrumentul ECECLI (CEP Locuri de Muncă-Competențe, Plan energie-climă teritorial, Ile de France și Grand Paris) și a participat la mai multe conferințe organizate în parteneriat cu CSI, CFDT și Comitetul Economic și Social European (CESE).

Această mare provocare la adresa sectoarelor industriale va implica autoritățile regionale și locale. Chiar dacă autoritățile publice europene și naționale vor avea un rol esențial, mizele sunt la nivelul autorităților regionale și locale, motoarele politicilor industriale. În acest sens își va oferi Syndex sprijinul și asistența tehnică în cadrul proiectului IRCP, prin mobilizarea filialelor sale europene din Spania, Belgia, România și Polonia. Proiectul implică studii de caz și organizarea a 7 seminarii regionale în statele membre ale UE. Aceste seminarii vor reuni

reprezențați sindicali locali și alte părți interesate regionale în vederea identificării celor mai bune practici, a obstacolelor și oportunităților relative la elaborarea

strategiilor regionale de reducere a emisiilor de carbon în industrie și la punerea în aplicare a politicilor de „tranzitie justă”.

Proiectul va fi finalizat de un semi-

nar de sinteză ce va avea loc la Bruxelles, în data de 30 iunie 2016 și printr-o conferință finală organizată de CES, în data de 5 octombrie 2016.

Întrebări către : **Luc Triangle,**

il reprezintă pe Secretarul General al IndustriALL Europe. Această federație sindicală de nivel european reprezintă lucrători din toate sectoarele industriale și manufacturiere cum sunt siderurgia neferoaselor, energetic, chimic, siderurgic și auto. În momentul de față este Secretar General Adjunct, responsabil cu multinaționalele și o parte din sectoarele de activitate. Congresul va avea loc în data 7-9 iunie 2016, la Madrid.

IndustriALL Europe are 7 milioane de membri.

Suntem la o răscruce, iar liderii UE trebuie să aleagă varianta corectă, spre o Europă mai socială. În caz contrar e posibil ca lucrătorii să nu mai sprijine procesul de integrare europeană.

În multe țări sindicatele își pierd membrii și/sau influența. Negocierile colective și dreptul la grevă sunt afectate negativ. Cum face față federația dumneavoastră acestor situații? Înregistrați succese?

Politicile de austeritate influențate de troica europeană s-au dovedit distructive prin negarea contribuției dialogului social la bunăstarea generală. De exemplu, în România, sindicatele la nivel de întreprindere ies din federațiile în care au fost membre deoarece acestea și-au pierdut dreptul de negociere colectivă la nivel sectorial. La congresul nostru din iunie, organizația noastră va clasifica drept prioritate absolută organizarea membrilor și consolidarea forței sindicatelor la nivel de întreprindere și sectorial. Ne vom asigura că experiențele cele mai reușite ale afiliaților noștri îi vor ajuta pe ceilalți prin crearea unei platforme sindicale specifice. De asemenea, vom selecta obiective strategice în cadrul societăților multinaționale care nu au încă sindicate, îndeosebi în Europa Centrală și de Est. Organizarea și consolidarea puterii sindicale: federația europeană poate și dorește să își joace rolul.

Care sunt prioritățile pentru UNI Europa și IndustriALL Europe după congres? Care sunt angajamentele dumneavoastră personale față de afiliați pentru următorul mandat?

Reindustrializarea Europei este vitală pentru viitorul acesteia și pentru locurile de muncă. Uniunea Europeană a inclus în Agenda Europa 2020 obiective ambițioase. E nevoie, însă, să trecem de la vorbe la fapte. Lucrătorilor li se impun restructurări în timp ce sunt necesare investiții urgente; în momentul de față investițiile sunt încă sub nivelul de la începutul crizei financiare din 2008. Industria europeană trebuie, de asemenea, să rămână cea mai inovatoare din lume. Astfel, vom putea să păstrăm și să creăm în Europa locuri de muncă în industrie. Toate acestea trebuie să se conjuge cu o viziune clară a modului de acțiune în privința provocărilor energetice și climatice. În plus, vom avea de-a face cu provocări și acțiuni importante în domeniul politicilor sociale, al agendei noastre privind negocierile colective și, cu certitudine, și în privința modului de a trata cu societățile multinaționale. Ca IndustriALL Europe trebuie să avem un impact real în privința tuturor subiectelor susmenționate, astfel încât afiliații noștri să simtă că federația europeană, când acționează colectiv, poate să aducă schimbarea.

Digitalizarea, planul de investiții Juncker, sistemul european de transfer de cote de CO2, reglementări mai bune, criza Schengen, problemele comerciale etc... încotro merge Uniunea Europeană? Ar mai trebui lucrătorii să adere la procesul de integrare europeană?

Europa și industria sa sunt afectate de competiția internațională acerbă, de supracapacitățile globale de producție într-o seamă de sectoare de bază, fără a uita incertitudinea creată de discuția curentă despre Brexit (ieșirea Regatului Unit din UE), criza refugiaților și viitorul Uniunii Europene. Lucrătorii se întreabă care le este viitorul: dacă își vor păstra locurile de muncă, ce fel de locuri de muncă vor fi acestea, ce se va întâmpla cu statul social? Aceasta este încă o consecință a politicilor liberale ale UE: agenda austeră care include dezafectarea statului social în anumite țări a dus la sărăcirea populației și la scăderea încrederii în ideea europeană.

Syndex în Bruxelles și în Europa

Concilierea dintre mediu și dezvoltarea durabilă a producției de oțel

În 2015, **Syndex** a realizat o anchetă pentru federația sindicală europeană IndustriALL cu privire la „Informarea-consultarea reprezentanților personalului în privința

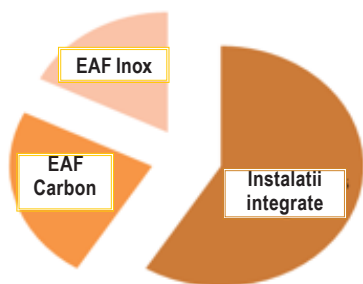
problemelor legate de eficientizarea resurselor în siderurgia europeană”.

Eficientizarea resurselor: utilizarea a mai puține resurse și energie pentru a produce

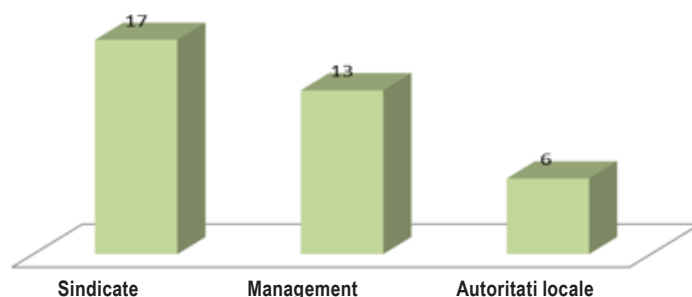
aceeași cantitate de oțel, la aceeași calitate.

În acest scop au fost vizitate 17 situri industriale din 11 țări.

Defalcare în funcție de tipul de sit industrial vizitat

Numărul de interviuri realizate

Studiul conchidea că este necesară o modificare a gestionării investițiilor care, într-o industrie cu necesar ridicat de capital ca siderurgia, înseamnă determinarea capacităților de producție viitoare, a locurilor de muncă aferente acestora, din punct de vedere cantitativ și calitativ, pe scurt, determinarea **perenității industriale a acestora**.

Trei abordări

- Energia este un domeniu clasic, ce ține de politicile industriale și al cărei consum a reprezentat întotdeauna o preocupare centrală a societăților.
- Domeniul mediului poate ajunge la **evaluări incomensurabile**, care pun pe tapet dimensiuni **alte decât economice**, ce impun reglementarea și normarea.
- Domeniul climatic este apropiat de cel al mediului, dar cu efecte mai îndepărtate și mai puțin discernibile, care fac, astfel, obiectul unei **abordări flexibile**, în funcție de instrumentele economice.

Pentru a trata aceste aspecte și pentru a schimba gestionarea sectorului, formarea reprezentanților lucrătorilor se evidențiază ca miză majoră, care să le permită acestora să devină părți interesate cu normă întreagă în dezbaterile privind mediul, energia și CO2, în vederea ameliorării unui dialog social care, în momentul de față, este ineficace;

Această ameliorare a cunoștințelor reprezentanților lucrătorilor trebuie, pentru a fi eficace, să fie însoțită de **proces de informare și de consultare** derulate conform cadrelor legale și/sau în cadrul negocierilor colective în care reprezentanții direcțiunilor își joacă pe deplin rolul.

În acest sens, clarificarea, în anumite țări, a rolurilor părților pentru a acționa în

sensul **complementarității diferitelor structuri** relative la sănătatea și siguranța muncii și cele de dialog social în probleme economice.

Reprezentanții salariaților subliniază nevoia de a dispune de un cadru cu rol de constrângere în privința informațiilor legate de mediu sau, în sens mai larg, de dezvoltarea durabilă, în vederea constituirii unui **punct de vedere argumentat și autonom** cu privire la aceste aspecte, în strânsă legătură cu diferitele mize aferente întreprinderii (industrială, financiară, strategică și, de asemenea, socială).

3 recomandări

- Reunirea în cadrul unei abordări unice a sănătății și siguranței lucrătorilor și populațiilor învecinate este necesară, dar pune problema relațiilor între ONG-urile de mediu și organizațiile sindicale.
- Timp de reflexie și de elaborare de strategii sindicale autonome în vederea protejării intereselor generale.
- Nesituarea între ciocan și nicovală, între direcțiunile întreprinderilor, care apără interesele acționarilor și ONG-urile de mediu, care se consideră de interes general.

Syndex contribuie la dezbaterile sindicale cu privire la negocierile Europa-China

În acest moment, când Organizația Mondială a Comerțului dezbate accesul Chinei la statutul de economie de piață, iar Uniunea Europeană este angajată în negocierea unui parteneriat comercial și de investiții cu Statele Unite, Syndex publică, în colaborare cu CES, un studiu privind negocierile în derulare și prea puțin cunoscute în momentul de față, aferente unui acord de investiții între Europa și China.

Pe baza analizei dinamicii investițiilor Europa-China și al unor studii de caz pe întreprinderi privind mizele relative la locurile de muncă și dialogul social, raportul evidențiază dezechilibre fundamentale între Europa și China, atât în materie de strategie industrială și dezvoltare internațională, cât și din perspectiva modelului social. Prin elaborarea unei serii de recomandări, acest studiu speră să contribuie, finalmente, la „o dezbatere în condiții clare (...) privind ansamblul problemelor existente și la folosirea acestei dezbateri ca bază a unei campanii sindicale europene în vederea protejării

locurilor de muncă și a creării de locuri de muncă rezonabile.”, fapt reamintit de Luca Visentini, Secretarul General al CES, în prefață.

<https://www.etuc.org/publications/china-investment-policy-consequences-workers#.Vt6NFX3hBiz>

Belgia - Sindicatele belgiene în instanță pentru pensii

FGTB, CSC și CGSLB consideră că prevederile legale care au ridicat vârsta de pensionare de la 65 la 67 de ani vin în contradicție cu mai multe drepturi constituționale, printre care dreptul la securitate socială și interzicerea discriminării. Pentru a beneficia de pensionare anticipată este necesară, acum, o vechime în muncă de 42 de ani. Or, în medie, cariera profesională a femeilor este de 36,6 de ani, iar cea a bărbaților, de 42,2 ani. În consecință, numeroase femei nu vor putea beneficia de pensionare anticipată.

Regatul Unit - Partidul conservator își continuă atacurile împotriva drepturilor lucrătorilor

Legea sindicatelor propusă de guvern va submina rolul sindicatelor și va reduce eficiența dreptului la grevă. Majoritatea deținută de conservatorii aflați la guvernare în ambele camere ale parlamentului conferă legii o mare șansă de reușită. Legea le va permite angajatorilor să angajeze lucrători temporari în timpul grevelor, iar pe sindicaliști să anunțe grevele cu 14 zile înainte de a se derula. Un obiectiv-cheie și politic pe față al acestei legi este de a reduce finanțarea Partidului Laburist de către sindicate, un obiectiv de durată al Partidului Conservator. Legea va ridica, de asemenea, pragul de grevă în cazul a mii de lucrători din sectorul public și le va interzice angajatorilor să deducă contribuțiile sindicale direct din salariul sindicaliștilor. Frances O'Grady, Secretar General al TUC, a afirmat: „Această lege este un atac deloc necesar la adresa drepturilor și libertăților civile ale lucrătorilor, care va conduce la un dezechilibru de forțe la locul de muncă”.

Franța - Un proiect de reformare a Codului Muncii contestat

Guvernul francez a anunțat, în februarie anul acesta, un anteproiect de lege vizând reformarea Codului Muncii, elaborat fără concertarea prealabilă cu organizațiile sindicale și patronale. Acest anteproiect

prevede îndeosebi prevalența acordurilor la nivel de întreprindere cu privire la organizarea programului de lucru, posibilitatea ca angajatorul să adopte decizii unilaterale în privința acestuia, un plafon al compensațiilor acordate de instanța de soluționare a conflictelor de muncă în caz de concediere abuzivă și dispoziții care facilitează concedierile motivate economic (aprecierea dificultăților economice la nivel de întreprindere sau cel mult la nivel național, nu la nivel de grup de întreprinderi). Acest text a suscitât opoziție din partea tuturor organizațiilor sindicale, dar și reacții ale cetățenilor, o petiție on-line fiind semnată de peste un milion de persoane. De asemenea, guvernul a decis amânarea analizării acestei reforme pentru a organiza concertarea cu partenerii sociali și pentru a revizui textul proiectului de lege.

România - Proteste împotriva legii actuale a dialogului social

Legea 62 privind dialogul social, adoptată de guvern în 2011, în urma presiunilor exercitate de Fondul Monetar Internațional și de comunitatea de afaceri, fără a fi fost dezbătută în parlament, a distorsionat sistemul relațiilor industriale din România. Principalele confederații sindicale naționale (Blocul Național Sindical/BNS, CNS, Cartel Alfa și CNSRL Frăția) au solicitat fiecărui nou guvern modificări ale legii fără a beneficia de vreun răspuns până în ianuarie 2016. Chiar dacă schimbările aduse reprezintă interesul sindicatelor printr-o definiție mai clară a criteriilor de reprezentativitate și a reținerii contribuțiilor sindicale pe membru de sindicat, acestea nu reflectă întru totul propunerile confederațiilor sindicale. Sindicatele amenință cu continuarea manifestațiilor împotriva Ministerului Muncii dacă nu se negociază și alte aspecte.

Spania - Achitați: Cei opt odioși n-au fost deloc odioși, până la urmă

Instanța penală din Getafe i-a achitat pe cei 8 sindicaliști de la Airbus din lipsă de dovezi care să le ateste comportamentul

din timpul grevei generale din 2010. Procuratura a solicitat pedepse cu închisoare de 8 și 3 ani pentru fiecare dintre ei, acuzându-i de a fi împiedicat intrarea în uzină a lucrătorilor, ultraj și rănire. Acesta este un caz celebru care dezvăluie ofensiva împotriva dreptului la grevă care implică mai mult de 300 sindicaliști, prin aplicarea unui articol căzut în desuetudine (315.3) din Codul Penal spaniol, care definește participarea la grevă prin coerciție ca infracțiune extrem de gravă. Ca răspuns la această situație, sindicatele au lansat o campanie, încă activă, „Greva nu e infracțiune”, sprijinită de partidele de stânga, în vederea anulării respectivului articol, considerat nedemocratic.

Polonia - Reluarea dialogului social

În Polonia, în trimestrul 1 din 2016, după aproape 3 de suspendare a activităților, instituțiile de dialog social și-au reluat activitatea, odată cu crearea Consiliului de Dialog Social (Rada Dialogu Społecznego, RDS) în locul fostei Comisii Tripartite, boicotată începând în iunie 2013 de sindicatele dezamăgite de „lipsa dialogului”. Legea de înființare a RDS la nivel central și regional oferă un rol preponderent dialogului bipartit autonom, atribuindu-le organizațiilor sindicale și patronale dreptul de a înainta guvernului propuneri legislative comune.

Printre activitățile prioritare ale RDS: drepturile lucrătorilor independenți sau cu contracte punctuale de a adera la sindicate, indexarea pensiilor de limită de vârstă cele mai mici, ridicarea pragului de venit impozabil, reformarea legii privind atribuirea piețelor publice.

În paralel, Grupul Tripartit însărcinat cu condițiile sociale ale restructurării siderurgiei și-a reluat activitatea. La 9 februarie curent, în cadrul întrunirii grupului cu participarea S.Partner, filiala poloneză a grupului Syndex, au fost abordate aspecte legate de decalajul între generații cauzat de pensionările masive și dificultățile în recrutarea de tineri lucrători calificați.

Privire asupra Europei

22 rue Pajol 75018 Paris - www.syndex.eu

Director al publicației : Jean-François Poupard

Au contribuit la acest număr : José Serrano Rincón (Syndex España), D. Tarren (Syndex UK), D. Chelaru (Syndex Romania), G. Deroo, Marie Meixner, Alain Mestre, Philippe Morvannou (Syndex France), Katarzyna Szczepanik (S. Partner, Polska), F. Warneck (Syndex Belgique), Divizia Publicații

Contact : Fabrice Warneck (+ 32 4 77 77 23 59)